

รายงานผลการดำเนินการขับเคลื่อนนโยบายของกรมปศุสัตว์ตามแผนงาน
และภารกิจที่ประสบความสำเร็จ รอบการประเมินที่ ๑/๒๕๖๙

๓. แผนงาน/โครงการ/กิจกรรม : โครงการสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าระดับท้องถิ่นปี ๒๕๖๙
แผนงาน/กิจกรรมย่อย : กิจกรรมย่อย การคัดเลือกพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าระดับท้องถิ่น
จังหวัดสุราษฎร์ธานี

วัตถุประสงค์ :

๑. เพื่อให้สุนัขและแมวได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นครอบคลุมทุกพื้นที่และมีการดำเนินการอย่างต่อเนื่องทุก ๆ ปี
๒. เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจเรื่องโรคพิษสุนัขบ้าและการดูแลสัตว์เลี้ยงอย่างถูกต้อง รับผิดชอบ และตระหนักถึงอันตรายของโรคพิษสุนัขบ้า การปฏิบัติตนเพื่อป้องกันสุนัขกัด และการปฏิบัติตนหลังจากถูกสุนัขกัด
๓. เพื่อส่งเสริมผลักดันการสร้างและประเมินพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าภายใต้โครงการสัตว์ปลอดโรคคนปลอดภัย

ตัวชี้วัดโครงการ :

- องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถฉีดวัคซีนครอบคลุมประชากรสุนัขและแมวน้อยร้อยละ ๘๐
- ระยะเวลาดำเนินการ :
- วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๘ - ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๙

การดำเนินการของสำนักงานปศุสัตว์จังหวัด :

๑. จัดประชุมหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายในจังหวัดเพื่อเตรียมความพร้อมและกำหนดแนวทางการดำเนินงานตามโครงการฯ

“การประชุมคณะกรรมการประเมินและรับรองพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า ระดับอำเภอ
ครั้งที่ ๒/๒๕๖๘”

วันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๖๘ นายสมพล ไวกัญญา ปศุสัตว์จังหวัดสุราษฎร์ธานี พร้อมด้วยนายคมชาย ศรีชาติ หัวหน้ากลุ่มพัฒนาสุขภาพสัตว์ และนายสุชาติ พรหมอ้าย นายสัตวแพทย์ชำนาญการ ร่วมประชุมคณะกรรมการประเมินและรับรองพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าระดับอำเภอ จังหวัดสุราษฎร์ธานี ครั้งที่ ๒/๒๕๖๘ เพื่อประเมินและรับรองพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าระดับอำเภอ ตามเกณฑ์การประเมินพื้นที่ปลอดโรคฯ ของอำเภอเกาะสมุย โดยมีนายบันดาล สติรชวล รองผู้ว่าราชการจังหวัดสุราษฎร์ธานี เป็นประธานการประชุม ณ ห้องประชุมศิริ ชั้น ๕ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสุราษฎร์ธานี อ.เมืองฯ จ.สุราษฎร์ธานี

ผลการประเมิน คณะกรรมการฯ ให้ อ.เกาะสมุย ผ่านการประเมิน และรับรองเป็นพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า ระดับอำเภอ

ทั้งนี้ การรับรองพื้นที่ปลอดโรคฯ จะมีอายุ ๑ ปี และต้องรักษาสถานภาพปลอดโรคฯ เป็นประจำทุกปี

#ร่วมประชุมราชการชี้แจงแนวทางการสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙ #

วันที่ ๑๕-๑๖ มกราคม ๒๕๖๙ นายสมพล ไวกัญญา ปศุสัตว์จังหวัดสุราษฎร์ธานี พร้อมด้วย นายสุชาติ พรหมอ้าย นายสัตวแพทย์ชำนาญการ น.ส.วราภรณ์ คงทอง ปศุสัตว์อำเภอชัยบุรี นายธีรยุทธ รอดภัย ปศุสัตว์อำเภอวิภาวดี รักษาราชการแทนปศุสัตว์อำเภอท่าฉาง และ น.ส.นุชนารถ สุวรรณจันทร์ ปศุสัตว์อำเภอดอนสัก ร่วมประชุมราชการชี้แจงแนวทางการสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า ในพื้นที่จังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยกลุ่มโรคติดต่อ สำนักงานป้องกันควบคุมโรคที่ ๑๑ จังหวัดนครศรีธรรมราช ร่วมกับ กลุ่มสุขภาพสัตว์ สำนักงานปศุสัตว์เขต ๘ ระหว่างวันที่ ๑๕ - ๑๖ มกราคม ๒๕๖๙ ซึ่งกำหนดเป้าหมายดำเนินการสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าระดับท้องถิ่นและอำเภอของปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙ ได้แก่ อำเภอชัยบุรี อำเภอท่าฉาง และอำเภอดอนสัก

๒. สำนักงานปศุสัตว์อำเภอประสานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เพื่อให้เข้าร่วมดำเนินการตามความพร้อมของแต่ละท้องถิ่น โดยการดำเนินการจัดซื้อวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า เพื่อดำเนินงานป้องกันและควบคุมโรคพิษสุนัขบ้า ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้ภายใต้กฎหมาย

- พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. ๒๕๔๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๗) พ.ศ. ๒๕๕๒-
- พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๒
- พระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๖) พ.ศ. ๒๕๕๒
- พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. ๒๕๕๘ ประกอบกับประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่องชื่อและอาการสำคัญของโรคติดต่อที่ต้องเฝ้าระวัง
- พระราชบัญญัติโรคพิษสุนัขบ้า พ.ศ. ๒๕๓๕
- พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ. ๒๕๓๕

๓. ในกรณีที่มีการมอบหมายเจ้าหน้าที่หรือบุคคลอื่นที่ไม่ใช่สัตวแพทย์ให้ทำการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า ผู้ได้รับมอบหมายจะต้องได้รับการฝึกอบรมทั้งความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้า รวมถึงวิธีการดำเนินงานที่มีผลต่อประสิทธิภาพของการฉีดวัคซีน เช่น การจัดเก็บขนส่งวัคซีน และวิธีการฉีดที่ถูกต้องเป็นต้น เพื่อป้องกันข้อผิดพลาดหรือการดำเนินการที่ไม่ถูกต้อง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการสร้างภูมิคุ้มกันโรคของสัตว์

สำนักงานปศุสัตว์อำเภอชัยบุรี ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลสองแพรก และอาสาปศุสัตว์ตำบลสองแพรก ดำเนินงานโครงการ “สัตว์ปลอดโรค คนปลอดภัย จากโรคพิษสุนัขบ้า” ประจำปี ๒๕๖๘ ตามพระปณิธานของศาสตราจารย์ ดร. สมเด็จพระเจ้าน้องนางเธอ เจ้าฟ้าจุฬาภรณวลัยลักษณ์ อัครราชกุมารี กรมพระศรีสวางควัฒน วรขัตติยราชนารี โดยบริการการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าให้แก่สุนัขและแมวในพื้นที่ หมู่ที่ ๓ ตำบลสองแพรก มีผู้มาขอรับบริการ รวมทั้งสิ้น ๑๙ ราย สัตว์จำนวนทั้งสิ้น ๔๘ ตัว

๔. ประสานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อคัดเลือกและกำหนดพื้นที่เสี่ยงสำหรับติดประกาศกรมปศุสัตว์ เรื่องกำหนดเขตพื้นที่ที่ต้องฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าโดยไม่เสียค่าธรรมเนียม เนื่องจากเป็นการให้บริการฉีดวัคซีน โดยไม่คิดมูลค่า เช่น วัด โรงเรียน ตลาด พื้นที่ที่เคยเกิดโรคย้อนหลัง ๓ ปี แหล่งชุมชน สถานที่ท่องเที่ยว สถานที่ราชการ ฯลฯ

๕. ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ เพื่อให้ความรู้เรื่องโรคพิษสุนัขบ้ากับประชาชนในพื้นที่

สำนักงานปศุสัตว์อำเภอร่วมกับ เทศบาลตำบล จัดโครงการฝึกอบรมเพื่อสร้างและพัฒนาศักยภาพอาสา
ปศุสัตว์ด้านโรคพิษสุนัขบ้า ปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๙ ให้แก่อาสาปศุสัตว์ด้านโรคพิษสุนัขบ้า

๖. สนับสนุนบุคลากรเพื่อผ่าตัดทำหมันสุนัข-แมวให้กับท้องถิ่นที่ขอรับการสนับสนุน

๗. กำกับติดตามการฉีดวัคซีนในระดับพื้นที่ให้มีการดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ และถูกต้องตามกฎหมาย
ที่เกี่ยวข้อง

๘. ผลักดันการสร้างและประเมินพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้า ภายใต้โครงการสัตว์ปลอดโรคฯ ร่วมกัน

ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น :

๑. การสำรวจและขึ้นทะเบียนสัตว์ยังไม่ครบถ้วน เนื่องจากอาจมีประชาชนบางส่วนไม่นำสัตว์เลี้ยงมาขึ้น
ทะเบียน หรือมีการเคลื่อนย้ายสุนัขและแมวระหว่างพื้นที่ ทำให้ข้อมูลประชากรสัตว์ไม่ครบถ้วน
การฉีดวัคซีนป้องกันโรคยังไม่ครอบคลุมตามเป้าหมาย

๒. เจ้าของสัตว์ไม่สะดวกนำสัตว์เลี้ยงมารับบริการฉีดวัคซีน เนื่องจากสัตว์เลี้ยงแบบปล่อยอิสระหรือกึ่งจร
จัดทำให้เข้าถึงการฉีดวัคซีนได้ยาก

๓. ปัญหาสัตว์จรจัดในชุมชน มีสุนัขและแมวจรจัดในบางพื้นที่ โดยเฉพาะบริเวณชุมชน ตลาด และสถานที่
สาธารณะ และการควบคุมประชากรสัตว์ เช่น การทำหมัน ยังดำเนินการได้ไม่ครอบคลุม

๔. งบประมาณในการจัดซื้อวัคซีนและการดำเนินกิจกรรมรณรงค์มีจำกัด และบุคลากรและอุปกรณ์ในการ
ปฏิบัติงานภาคสนามมีไม่เพียงพอ

๕. ประชาชนบางส่วนยังขาดความตระหนักเรื่องการป้องกันโรคพิษสุนัขบ้า และการเลี้ยงสัตว์แบบปล่อย
อิสระยังพบในหลายชุมชน

๖. การประสานงานกับหน่วยงานในพื้นที่ การบูรณาการระหว่างหน่วยงาน เช่น กรมปศุสัตว์ องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานสาธารณสุข อาจมีข้อจำกัดด้านแผนงานและงบประมาณ

๗. ลักษณะพื้นที่และการเข้าถึงบริการ บางชุมชนมีลักษณะกระจายตัวหรืออยู่ห่างไกล ทำให้การให้บริการฉีด
วัคซีนและการติดตามเฝ้าระวังโรคทำได้ยาก

๘. การดำเนินการเก็บข้อมูล/การเก็บตัวอย่าง และประสานงานกันระหว่างหน่วยงานในบางครั้งล่าช้า และ
ขาดความเข้าใจ และมีการเปลี่ยนบุคลากรในการรับผิดชอบ

ข้อเสนอแนะ/แนวทางในการป้องกัน/แก้ไข :

๑. ประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้นำชุมชน และอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) ในการสำรวจข้อมูลสัตว์เลี้ยง เพื่อให้ครอบคลุมกับจำนวนประชากรสัตว์มากที่สุด
๒. เพิ่มความครอบคลุมของการฉีดวัคซีน โดยการจัดหน่วยบริการฉีดวัคซีนเคลื่อนที่ในชุมชน และประชาสัมพันธ์กำหนดการฉีดวัคซีนให้ประชาชนรับทราบล่วงหน้า รวมทั้งรณรงค์ให้เจ้าของสัตว์นำสุนัขและแมวมารับวัคซีนอย่างต่อเนื่อง
๓. ควบคุมประชากรสัตว์จรจัด ดำเนินการส่งเสริมโครงการทำหมันสุนัขและแมวในชุมชน และสนับสนุนการจัดการสัตว์จรจัดร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และส่งเสริมการเลี้ยงสัตว์อย่างรับผิดชอบ
๔. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยการจัดกิจกรรมให้ความรู้เกี่ยวกับโรคพิษสุนัขบ้าและการป้องกันโรคแก่ประชาชน ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อชุมชน โรงเรียน และหน่วยงานท้องถิ่น รวมทั้งสร้างเครือข่ายเฝ้าระวังโรคในระดับหมู่บ้าน
๕. บูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ประสานการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น กรมปศุสัตว์ สาธารณสุข และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และจัดทำแผนปฏิบัติการร่วมและติดตามผลการดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง
๖. เสนอของบประมาณสนับสนุนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพิ่มเติม
๗. หัวหน้าส่วนราชการ/หน่วยงานที่รับผิดชอบในการดำเนินการสร้างพื้นที่ปลอดโรค ต้องให้ความสำคัญในการผลักดันในการสร้างพื้นที่ปลอดโรค เพื่อให้การขับเคลื่อนประสบความสำเร็จ

ปัจจัยแห่งความสำเร็จในการขับเคลื่อน (Key Success Factor):

๑. ความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยมีการบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคีเครือข่ายในพื้นที่ เช่น กรมปศุสัตว์ หน่วยงานสาธารณสุข และผู้นำชุมชนที่ร่วมกันวางแผนและดำเนินงานอย่างต่อเนื่อง ทำให้การขับเคลื่อนในการคัดเลือกพื้นที่ปลอดโรคประสบความสำเร็จ
๒. การรณรงค์ให้ความรู้ ประชาสัมพันธ์ การออกผัดตัดทำหมันสุนัขแมว และการฉีดวัคซีนป้องกันโรคพิษสุนัขบ้าให้กับประชาชนในท้องถิ่นอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ
๓. ความกระตือรือร้นและความสนใจของหน่วยงานผู้รับบริการประเมิน รวมถึงคณะกรรมการฯ ที่ร่วมกันผลักดันให้การสร้างพื้นที่ปลอดโรคพิษสุนัขบ้าประสบความสำเร็จ
